Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Vedėjas: LIETUVIU S-GA BRAZILIJOJ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinas Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuoziūra. Nesu naudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negražina. Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6,000
Pietų ir Siaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr pusmečiui 10.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

11 ti METAI. SÃO PAULO, 1939 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 2 d. NR. 42 (563)

PRASIDÉJO KARAS. VOKIETIJOS Léktuvai bomborduo ja Varšuva. Dancigas prijungtas prie Vokietijos. VISA EUROPA SUMOBILIZAVO MILIJONUS KARIUO MENÉS. NERVU KARAS PASIEKÉ AUKŠČIAUSIA LAIPSNI.

À Polonia pôs em armas dois milhões de homens!

A Polonia, considerando sempre os perigos de guerra que esta correndo, continua em seus completos preparativos de defesa e reforço das fronteiras com a Alemanha bem como de suas bases militares. Não se divulgam cifras oficiais, calculando-se entretanto, que haja um minimo de 2.000.000 de homens em armas e prontos para a ação, além de novas reservas, cujos efetivos aumentam diariamente.

Os communistas francezes estão com Daladier

PARIS, 30 (H) — o lider socialista Leon Blum annuncia, nas columnas do „Le Populare", que o senador Marcel Cachin lhe dirigiu uma carta affirmando que os seus correligionrios politicos aprovam todas as medidas tomadas pelo governo Daladier para garantir as fronteiras francezas.

Após affirmar que a união de todos os francezes e indispensavel, o Cachin declara que todos os seus correligionarios se manterão unidos para a defesa da integridade nacional.

S. Paulo já exportou, este anno, 2.786.397 caixas de laranjas.

Conforme dados estatisticos conseguidos pela reportagem das „Folhas" na Associação Citricola de S. Paulo, a exportação de laranjas alcançou, nos sete primeiros meses do corrente anno, o total de 2.786.397 caixas, sahindo pelos portos de Santos, São Sebastião e Rio de Janeiro.

Os portos que deram maior vasão a fruta nacional foram os de Santos e São Sebastião, que remetterem para o estrangeiro 2.498.643 caixas, cabendo ao Rio, apenas a exportação de 297.754 caixas.

„Nervų karas" tęsiasi toliau.

Visa Europa su didžiausiu smarkumu ginkluojasi. Prancūzija, Lenkija, Vokietija, Anglija ir kitos valstybės jau sumobilizavo milijonus kariuomenės, tačiau iki šiol dar vyksta tik nervų karas. Vieni kitus tik gąsdina, bet niekas nenori pirmas uždegti karo laisro.

Tarp Vokietijos ir Anglijos paskutinėmis dienomis vyksta nesikeitimai notomis. Vokietija primigtinai reikalauja, kad Lenkija tuč tuojau atiduotų Dancigą, Sileziją ir koridorių, o tik tada Hitleris sutiksiąs tartis tiesioginiai su Lenkija dėl tolimesnių abiejų valstybių santykių. Anglija ir Hitlerio reikalavimą kelis kartus atmetė ir pabrėžė, kad ji pavedė klausimą spręsti Lenkijai. Jei Lenkija sutinka vokiečių reikalavimą patenkinti, tai anglai nieko prieš neturi, bet jei Lenkija eis į karą prieš Vokietiją, tai Anglija padės Lenkijai. Hitleris visiškai atsisako betarpiai tartis su lenkais. Ir kuo tas visas žaidimas baigsis, sunku pasakyti, tačiau beveik visa spauda skėlbia, kad karas šiuo metu neišvengiamas ir dabartinė padėtis gali tęstis ilgiausiai tik keletą dienų. Nė iš vienos, nei iš kitos pusės nematyti jokio nusileidimo.

„Nervų karas" kelia didelį nerimą netik Europoje, bet ir visame pasauly.

Hitlerio pastangos nuėjo niekais.

Laikraščiai praneša, kad Hitleris dėjo pastangas tam, kad į Vokietiją tartis su juo tiesioginiai atvyktų koks nors lenkijos žymus valstybės vyras, būtent: prezidentas, maršalas Smygly ar Bekas. Hitleris manė, kad atvykus į Berlyną lenkų valstybės atstovui privers pastarąjį pasiūlyti Lenkijos nusileidimą Vokietijai, taip kaip privertė Čekoslovakijos prezidentą Hadža pasirašyti priimti protektoratą. Tačiau šiuo kartu Hitlerio planas nepavyko. Lenkai griežtai atsisakė siųsti į Berlyną savo atstovą, o vieton to rugpiūčio 31 dieną paskelbė savo krašte visuotiną kariuomenės mobilizaciją.

Lietuvos Kariuomenės Vadas
BRIGADOS GENEROLAS STASYS RAŠTIKIS.

Sovietų Taryba nepatvirtino Vokiečių--Sovietų susitarimo.

Iš Maskvos pranešama, kad Aukščiausioji Sovietų Rusijos Taryba, kuri šiomis dienomis buvo susirinkusi patvirtinti nesenai pasirašytos nepuolimo sutarties su Vokietija. Ta rybai susirinkus sutarties patvirtinimas atidėtas. Priežastis to atidėjimo nenurodoma.

Kaikurie laikraščiai rašo, kad Sovietai šiuo žygiu įspėja Vokietij, kad ši nepradėtų karo, nes kitaip Nepuolimo sutartis nustos galiojusi.

Visotina mobilizacija Prancūzijoje, Anglijoje Vokietijoje ir Lenkijoj

Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje ir Anglijoje vyksta visuotina kariuomenės mobilizacija. Iš Paryžiaus praneša ma, kad Prancūzija pastatysianti 6 milijonus gerai apginkluotų karių. Lenkija jau turi sumobilizavusi vieną milijoną ir 800 tūkstančių kariuomenės. Tiksliai nežinoma, kiek karių menės jau sumobilizavo Anglija ir Vokietija.

Vokiečių didžiausias kariuomenės judėjimas vyksta Rytų Prūsijoje, Slovakijoje ir Lenkijos pasieniuose.

Smarkios kautynės tarp Mongolų ir Mandžurų

Iš Tokio pranešama, kad Tolimuose Rytuose vėl prasidėjo nepaprastai smarkios kautynės tarp mongolų ir mandžurų. Mongolų kariuomenės dalyse daugumas sovietų, o mandžurų — japonų. Japonai skelbia, kad jie numušę 19 sovietų léktuvų.

Atsistatydino Japonijos vyriausybė

Vokietijai pasirašius nepuolimo sutartį su Sovietais, Japonijoje kilo tikra panika. Japonijos vyriausybė dėl to įteikė Vokietijai protestą. Vėliau ir pati vyriausybė buvo priversta atsistatydinti. Laikraščiai spėja, kad buvę japonų — vokiečių geri santykiai staiga pradėjo blogėti. Po šitokio Vokietijos žygio japonų politika žymiai pasikeitė Anglijos atžvilgiu.

— Anglijoje ir Prancūzijoje įvesta spaudos cenzūra.

— Brazilijos piliečiai, kurie buvo Vokietijoje, skubiai bėga į Švediją ir kitur.

Jau prasidėjo karas!

Rugsėjo 1 dieną, 6 val. ryto prasidėjo karas tarp Lenkijos ir Vokietijos. Vokiečių léktuvai pradėjo smarkiai bombarduoti Varšuvą ir kitus Lenkijos miestus. Įvairiose vokiečių—lenkų frontų vietose vyksta smarkūs artilerijos ir pėstininkų mūšiai. Iš abiejų pusių yra daug užmuštų ir sužeistų.

Tą pat dieną Dancigo vokiečių nacių vadas Forsteris paskelbė, kad Dancigas prijungiamas prie Vokietijos. Dancigo konstitucija panaikinta. Visa Dancigo valdžia pereina į Forsterio rankas. Nuo rugsėjo 1 dienos Dancigas oficialiai prijungtas prie Vokietijos.

Paskutinės Naujienos

Hitleris paskelbė karą.

Iš Berlyno pranešama, kad Hitleris vokiečių Reistage paskelbė karą Lenkijai ir ta proga pažymėjo, kad jei jam kas nors atsitiktų, tai jo vietą užimsiąs maršalas Geringas. Jei Geringas žūtų, pastarojo vietą turįs užimti Hess.

Taip pat pranešama, kad Hitleris sutiko su Forsterio paskelbimu, kad Dancigas prijungiamas prie Vokietijos

Vokiečiai bombarduoja Lenkijos miestus.

Naujausios žinios praneša, kad karas, tarp Lenkijos ir Vokietijos prasidėjo penktadienį, rugsėjo 1 dieną, 6 val. iš ryto. Vokiečių karo léktuvai smarkiai bombardavo Varšuvą, Gdynės nostą ir dar kelis didesniuosius lenkų miestus. Sausumoje vokiečiai pradėjo puolimą keliuose frontuose.

Paskelbta visuotina mobilizacija Anglijoje ir Prancúzijoje.

Pranešama iš Londono ir Paryžiaus, kad Anglija ir Prancūzija paskelbė visuotiną mobilizaciją. Rugsėjo 1 dieną iš Londono išgabenta į provinciją 3 milijonai gyventojų — moterų, vaikų, senelių ir invalidų. Prancūzijoje paskelbtas karo stovis. Laukiama momento, kada Anglija ir Prancūzija pradės pulti vokiečius.

Viso pasaulio komunistai sujudo.

Viso pasaulio komunistų tarpe tikrą paniką sukėlė vokiečių — sovietų nepuolimo sutartis. Dėl šios sutarties pasirašymo sujudo viso pasaulio komunistų vadai. Prancūzijos, Amerikos ir daugelio kitų šalių komunistinės organizacijos paskelbė, kad nutraukia visus santykius su trečiuoju internacionalu dėl išdavikiško pakto su fašistine ir grobuoniška Vokietija.

Į S. Paulo buvo atvykęs respublikos prezidentas.

Šiomis dienomis S. Paulo mieste lankėsi Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas, kuris buvo pakviestas atidaryti naujųjų „Caixa Economica Federal" rūmų. Prezidentas S. Paulo mieste buvo sutiktas su dideliu entuziazmu.

Hitleris paskelbė atsišaukimą.

Vokietijos diktatorius Hitleris, pradėdamas pulti Lenkija paskelbė atsišaukimą į Vokietijos kariuomenę, kuriame kaltina Lenkiją ir ragina visus ginti Vokietiją.

— Svetimų valstybių piliečiai Londone, nežiūrint įtemptos padėties, miesto neapleidžia. Daug kas spėja, kad karo pradžioje vokiečiai nebomborduos Londono.

— Iš Tuniso pranešama, kad visi šio miesto gyventojai rodo didelį pritarimą Prancūzijai.

— Įvairiose Vokietijos vietose, ypač Lenkijos ir Slovakijos pasieniuose jau dabar jaučiamas kaikurių maisto produktų trūkumas.

* * *

Ivairios

Benjamim Hunnicutt.

O Perigo dos Espaços Vasios.

(Fim).

Mas si o Brasil possûe tão grandes e tão valiosas areas de terras para cultura, por que não as cultiva éle mesmo? Eis a pergunta natural. O Brasil têm 45.000.000 de habitantes paja uma area de 300.000 milhas quadradas, ma ior do que os E. Unidos. Mede 2.700 milhas de norte a sul e de éste a oeste. Quasi metade de sua população se encontra dentro de um raio de 500 milhas do Rio de Janeiro e provavelmente 90 por cento de todos os brasileiros vivem dentro de um limite de 500 milhas da costa. Até hoje a populção procurou sempre viver mais junto do litoral porque ao longo de mais de metade das 4.000 milhas de costa as montanhas dificultam extremamente a entrada e saida dos productos oacionais. Mais de metade das 30.000 milhas de rios navegaveis existentes no pais, possûem certa navegação, mas essa especie de transporte têm desempenhado um papel muito insignificante no desenvolvimento do Brasil, salvo com relação a borracha do Amazonas.

O Brasil possûe tres diferentes areas dosocupadas — o sul do pais, incluindo a parte ocidental de S. Paulo, a parte do sul do Estado de Mato Grosso e mais todo o interior dos tres Estados que ficam mais ao sul, Paraná, Sta. Catarina e Rio Grande do Sul. Toda essa região possûe clima temperado e solo excelente. Essa parte do pais esta sendo rapidamente povoada por brasileiros e algum elemento estrengeiro. Nascem cidades novas do dia para a noite e aonde não chega a estrada de ferro chegam sempre o caminhão e o ónibus, preciosos auxiliares de progresso.

A segunda area a colanizar é a parte centro-ocidental, a qual toma, na zona setentrioanl de Minas Geraes todo o Estado de Goias e o norte de Mato Grosso. Essa região é cheia de planaltos cujo clima é maravilhoso. Vem sendo esparsadamente colonizada durante mais de um século e usada principalmente para criação de gado. Hoje em dia, as estradas de ferro e o automovel estão tornando essas zonas acessiveis. Ha, por fim, uma terceira e enorme região deserta, inteiramente tropical, que é o Vale do Amazonas, nos Estados de Amazonas e Para. Estes dois Estados compreendem 37 por cento de todo o Brasil — isto é, 1.221.000 milhas quadradas e têm uma população avaliada em 2.000.000 de hbitantes, o que representa uma densidade levemente maior do que a de 2 pessoas por cada milha quadrada. O rio Amazonas é navegavel por navios transoceanicos, durante 2.300 milhas e compreende em seu sistema fluvial umas 40.000 milhas de rios. Parece impossivel que semelhante zona com uma via fluvial tão acessivel, tenha atraido uma população tão pequena. Mas o homem que, dominou a „jungle" tropical na Asia e na Africa, um dia dominara tambem a da America do Sul.

Pessoalmente acho que o Vale Amazooico só se povoara quando a população dos planaltos vier a transbordar „derramando-se" para o sul, e nunca subindo o rio. Quem sabe si os japonêses, vendo negar-se-lhes ambicionada concessão do Para. não se deixarão „escorrer" clandestinamente para o lado brasileiro, vindos do Perú e da Bolivia?

Consideremos agora que grande perigo representa para os brasileiros os espaços vasios do Brasil. Helio Lobo, num artigo recente, declara: „Nações de pilhagem sempre existiram e se fizeram temer mas nunca tanto como as dos dias de hoje, quando os apetites não mais se ocultam e a guerra se propara o organiza com toda a ostentação".

Assim é que devemos meditar sobre o que disse a Grã-Bretanha com respeito a Nova Zelandia e sobre a necessidade de olhar para essas zonas si não se as quizer perder. Os brasileiros dizem o mesmo: „Precisamos tomar posse de nossas proprias terras, si quizermos evitar que no-las roubem".

Por mim, penso que o Brasil não têm razão para receiar nenhuma agressão imediata de qualquer potencia estrangeira, nem mesmo por parte do Japão, desde que se mantenha num severo regime de contróle. Mas sera insensatez, não se conservarem os brasileiros alerta contra os perigos que podem advir e não tratarem de ocupar logo os seus vastos territorios, e continûem deixando que sejam povoadas por nucleos estrangeiros de intensões duvidosas.

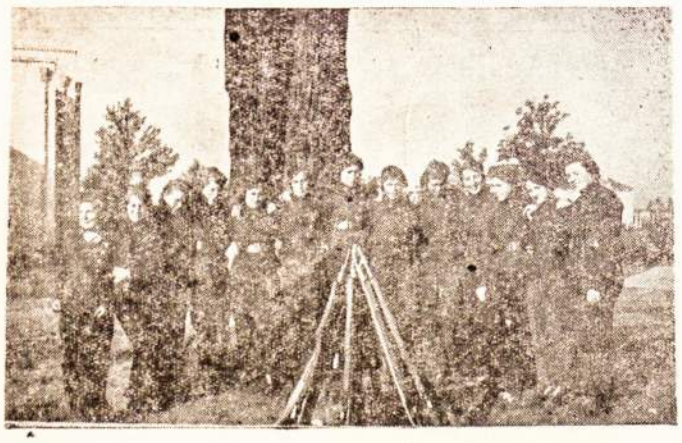

Kai Tėvynei pavojus — mokėsime ir mes panaudoti ginklą. Lietuvos gimnazijų kūno kultūros mokytojų būrelis.

Benjamim Hunnicutt.

Pavojus neapgyventiems kraštams.

(Pabaiga)

Šitie skaičiai dar ne viską pasako. Buvo planojama, kad kasmet 100.000 japonų įvažiuotų į Braziliją. Tam tikslui jau buvo pradėta parengti specialūs laivai pervežimui emigrantų, tačiau 1934 m. įvesdoji kvota tuos planus sutrukdė. Dar tenka pažymėti, kad Japonijos diplomatai daug pastangų dėjo, norėdami sutrukdyti imigracijos kvotos įvedimą. Savo laiku net Kongrese buvo svarstomas klausimas, kad japonams suteikti Amazonės slenyje teritorialinę koncesiją, kur galėtų apsigyventi tūkstančiai naujų japonų ateivių. Iš Japonijos buvo atgabenta apie 100 japonų jaunuolių, kurie turėjo čia išeiti žemės ūkio mokslą Amazonės slenyje įsteigtoje žemės ūkio mokykloje. Japonų jaunuoliai turėjo ne tik išmokti šio krašto ūkininkavimo būdus, bet ir pažinti pačias gyvenimo sąlygas. Iš čia matyti, kiek japonai dėjo pastangų, kad įsigalėti tuščiuose Brazilijos plotuose.

Paskutiniu laiku japonai kolonistai pradėjo smarkiai intensyvinti ryžių ir medvilnės ūkį. Į šias ūkio šakas jie vis daugiau ir daugiau kryps ta. Atrodo, kad negalimas dalykas, tačiau ir man teko pastebėti daugelį japonų kolonistų, kurie per metus sumoka valdžiai pajamų mokesčių tiek kiek vertas visas ūkis ir dar jiems lieka daug pelno. Paskutiniu laiku japonų kolonistai tik São Paulo estade pagamino beveik pusę visos eksportuojamos med vilnės, tai yra apie pusė milijono fardų, ir, 44 nuošimčiai S. Paulo estado eksportuojamos medvilnės buvo išvežta į Japonijos uostus. Taigi, japonai ne tik, kad São Paulo estade augina medvilnę, bet ir per japonų eksporto firmas parduoda ją tiesioginiai Japonijai. Čia labai būdingas tarp tautinės prekybos pavyzdys!

Bet jei Brazilija turi tokius didelius puikiausios žemės plotus, kodėl ji jų pati neišnaudoja? Štai kur naturalus klausimas. Brazilija turi 45 milijonus gyventojų 300.000 ketvirtainiškų mylių plotui, kuris didesnis už Šiaurės Ameriką. Siekia 2.700 mylių nuo šiaurės iki pietų. Tačiau beveik pusę visų gyventojų randasi maždaug 500 mylių spindulyje nuo Rio de Janeiro ir neabejotinai, kad beveik 90 nuošimčių gyventojų gyvena 500 mylių atstume nuo Brazilijos krantų.

Iki šių laikų Brazilijos gyventojai vis stengėsi kurtis nelabai toli nuo pajūrio, nes šalies gilumoje dėl tolimo susisiekimo neįmanomas gaminių ir prekių išvežimas ar įvežimas. Daugiau kaip pusė visų Brazilijos plukdomųjų upių beveik neišnaudojamos transportui, išskirus Amazonė, per kurias plukdomas kaučukas.

Brazilija turi tris skirtingas vietas, kurios neapgyventos ir neišnaudotos. Tai pietų kraštas, prie kurio reikia priskirti S. Paulo estado vakarų plotai, Minas Geraes estado pietų plotai ir dar trijų pietų estadų, kaip Rio Grande do Sul, Santa Catharina ir Paranà estadų provincijos. Visa šita zona turi sveiką klimatą ir labai puikią žemę: Todėl šis kraštas paskutiniu laiku vis daugiau ir daugiau apgyvendinamas pačių brazilų ir dalies svetimtaučių. Diena iš dienos auga nauji miesteliai, atsiranda [illegible]liai ir geležinkeliai, [illegible]mas palaikomas automo[illegible] ir sunkvežimiais.

Antroji kolonizacijos [illegible]ma vieta yra šiaurės [illegible] Geraes estadas, visas [illegible] estadas ir Matto Grosso [illegible]rinė sritis. Šita srit[illegible] aukštų plokštakalnių. [illegible]čia yra puikus klima[illegible]sritis kolonizuojama [illegible]giau kaip 100 metų. [illegible] giausiai dominuoja [illegible]ūkis. Šioje srityje [illegible]randa kelias ir geleži[illegible] todėl ir šios zonos a[illegible]dinimas greičiau vyk[illegible] galiau yra trečioji b[illegible] siškai neapgyventa tr[illegible]sritis, tai didžiulis Am[illegible]sienis, Pará ir Amazo[illegible] tadai. Pastarieji du [illegible] užima 37% viso Br[illegible] pioto — 1.221.000 kv. [illegible] ir šiame visame plote [illegible]na vos 2 milijonai g[illegible]jų, arba truputį daugi[illegible] du žmones ant vie[illegible] mylios, Amazonės up[illegible] atlantiniai laivai gali [illegible] 2.300 mylių. Be to, s[illegible] intakos turi 40 tūk[illegible] mylių vandens, tinkam[illegible] dymui. Atrodo, kad [illegible]mas dalykas, jog šito[illegible]tyje, turinčioje patogų [illegible] susisiekimą apsigyve[illegible] nedidelis žmonių s[illegible] Bet žmogus, kuris [illegible] Azijos ir Afrikos tro[illegible]džiungles, nugales [illegible] pat ir P. Amerikoje.

Asmeniškai esu tes[illegible]nės, kad Amazonės [illegible]bus apgyventas tik tu[illegible] gyventojai pradės s[illegible] pietus, bet neatplauks [illegible] sritį Amazonės upe. [illegible] no, ar japonai, kurie n[illegible] Para estade tikėtosios [illegible]sijos, neims slinkti s[illegible] Brazilijos teritoriją i[illegible] ir Bolivijos pusės.

Iš viso to darome i[illegible] kad Brazilijos neapgyve[illegible] kraštams irgi gręsia [illegible] pavojus. Helio Lobo v[illegible] savo straipsnių rašo: „[illegible] tautų buvo visais laik[illegible] jos visada gyveno su [illegible] bet niekad tokios baim[illegible] turėjo kaip šiandien, k[illegible] tų apetitai nesislepia ir [illegible] karas organizuojasi p[illegible] siu mąstu.

Todėl ir mes privalo[illegible] kreipti dėmesį kaip ir [illegible]

(Pabaiga 6 pusl.)

Jonas Kukauskas.

Žvejų Dalia.

(Tąsa)

Tyla. Toli ežere girdisi vienodas, nuolat pasikartojantis pliuškenimas, kuris atkreipia vyrų dėmesį. Girininkas sulaiko kvapą...

— Tis... rodosi, kad tai nuo irklų...

Įtempia ausis ir įsiklauso.

— Tai jie... tikriausiai... — persikreipęs nuo pikto šypsnio veidas prisiartina girininkui prie ausies.

— Plaukiam!...

Du palinkę ant irklų šešėliai ištirpsta švendryne.

. . . . . .

Alpus ranka perbraukia per vandenį. Jo didelės akys įsminga tamson, kuri savo juosvia skraiste uždengė visą krantą. Širdis kažkodėl plaka neramiai, ir jį visą perima nejaukus šiurpas...

Pasiekia švendryną ir abu luotai įsminga tankiai išauguiom žolių sienon. Tik linkstančios švendrės ir kurtus jų šnarėjimas lūidyja, jog čia esama gyvių...

Alpus įtempia ausis. Tamsoje kažin kas sudrumzlina vandenį... Jis dar labiau įtempia klausą... Girdi tylų irklų pliuškenimą ir judinamų švendrių šnarėjimą...

Užgirsta ir Justas, kuris stengiasi sulaikyti luotą ir sauja nusitveria švendrių. Jos linksta, įsitempia ir prisispaudžia prie luoto. Sustoja. Abu broliai, sulaikę kvapą įsiklauso...

— Suk luotą!... Girininkas...

— Alpus, irklu pasiekęs ežero dumblyną, atsispiria ir su luotu nuneria švendrynan. Paskui jį seka Justas.

— Stok!... — piktas balsas, perskrodęs miglyną, nuslysta vandeniu ir akloj tamsoj pranyksta. Paskui balsą nuaidi šūviai: pirmas... antras... trečias... Po jų pasigirsta skaudus, pro sukąstus dantis besiveržiantis, aimanavimas ir pūksterėjimas į vandenį...

Kraujas užšala Alpaus gyslose... Veriantis brolio balsas sako, kad atsitiko kažkas baisaus ir negero...

— Nušovė... — mintis, kaip įdegintas adatos smaigalys perveria smegenis.

Kraujas užplūsta veidą ir galvą — sukelia įtūžimą ir kerštą Atsisuka. Justo niekur nė ženklo, tik tarp švendrių juoduoja smailas luotas. Netoliese gula švendrės, kurios atkreipia vyro dėmesį.

— Gyvatė!... — pro sukąstus dantis išsisunkia grumojantis niurnėjimas. Žandikauliai iššoksta iš sąnarių.

Palinksta ant šono ir, pervertęs luotą, paneria vandenin. Kojomis pasiekia ežero dumblą. Viršuj lieka tik galva, kuri prisigaudžia prie apvirtusio luoto šono.

Dar keliolika sekundžių ir girininko laivelis siekia brolių luotus. Bet pasiekti jau nebespėja: dvi raumeningos, iš vandens išlindusios, rankos stiprial nusitveria laivo galą. Du sulinkę vyrai išsitiesia, ir tarytum norėdami už kaž ko užsilaikyti, rankomis apglėbia orą, bet, netekę pusiausvyros, krenta ir paneria po vandeniu. Stiprios rankos sučiumpa vandeny galvą ir pradeda spausti, ir dar giliau panardo. Daugiau ji jau ir nebeišneria.

Netoliese švendryne kažkas supurnškčia, tai perveria Alpaus smegenis ir atšaldo jo apsvaignsį įtūžimą. Visą sukrato šaltas šiurpas... Šiurpas... Ranka perbraukia šlapius plaukus ir, palikęs luotus, pamažu brendra į kraštą. Galva taip sunki ir apsvaigusi, kad nenoromis, kaip sunkus arbuzas nulinksta ant krūtinės.

Netoli jau ir krantas... dar keli žingsniai ir... Bet šone kaž kas gailiai sumykia ir sustena. Pakelia sunkią galvą ir susilaikęs klauso... Netoliese dar labiau sustena.

Jis apsisuka ir energingai žengia balso pusėn. Už kelių žingsnių sujuda aierai.

Alpus prieina ir pasilenkęs nustveria rankomis judantį kūną. Dar labiau palinksta ir prikiša savo veidą.

— Justai, tai tu?...

Glėbiu pasitveria permirkusį brolį, išneša ant kranto ir paguldo ant žolės. Bet šis visai nusiipsta ir netenka sąmonės.

Alpus, atsargiai paėmęs Justą ant rankų, nueina namų link. Paskui jį nuseka tylus šlapsenamų žingsnių šlamenys.

— —— —

— Žmonės, ne Dievas... Jeigu mes neatsilygintume už savo skriaudas, tai ir Dievas pamirštų... Juodo darbo vergus visi užmiršta... — berno kumštys kietai susispaudžia ir veidas, iš susijaudinimo, nubala. Aštriu žvilgsniu žiūri į senio ūsus; šie kliba ir krai posi.

Šis, pirštu užpaudęs vieną šnirpšlę, nusišnypščia ir tęsia:

— Ištraukus iš ežero, į žmogų nebuvo panašus... Visas išbrinkęs nuo vandens, išsivertusiom iš išgąsčio akim... Burna pilna užsikimšusi purvų.

— Tai ir gerai... Kit[illegible] vengs: žinos, kad ir m[illegible] pastumdėliai, o žmonės [illegible] bernas nusispiauna ir [illegible] gręžęs, keikdamas sav[illegible] kaną dalią, nueina. Šo[illegible] sineša paslėptą gir[illegible] mirties džiaugsmą...

Bet neilgai teko ka[illegible] džiaugtis ir spėlioti: ka[illegible] tas?... Vieną rytą, dar s[illegible] netekėjus, ginkluoti ž[illegible] apsupė Žuraulienės na[illegible] ir, sukėlę kaime alas[illegible] varė abu sūnus — J[illegible] Alpų. Rankas surakino [illegible] žiniais pančiais. Pančia[illegible] džiai skambėdami, k[illegible] saulės spinduliuose.

Paskui, užlaužusi an[illegible] vos rankas, sekė motina [illegible] galusodėj, kur jau [illegible] žmonių žvilgsniai, [illegible] buožė išmušusi iš k[illegible] aimaną, susmukdė po [illegible] lės gluosniu. Pilkom p[illegible] lės akim sekė tolstantie[illegible] nus. Neverkė. Užsikoš[illegible] liu kosuliu ir iš burnos [illegible] vė sukepusius kraujus.

/B. d./

Iš Lietuvos

(„Eltos“ žinios iš rugpiūčio 19 d.)

Irengė puiku hipodromą.

Rugpiūčio 13 d. žirginio sporto sąjunga po ilgų pastangų ir didelio darbo įrengė Kauno uosto pusiausalyje puikų hipodromą. Kur dar šį pavasarį buvo nežengiami krūmai, šiandien yra įruoštos puikios jojimo aikštės ir takai. Nuo rugpiūčio 13 iki 15 d. čia vyko didelės kariuomenės, šaulių ir policijos arklių lenktynės, kuriose trečiasis dragūnų pulkas laimėjo Respublikos Prezidento ir kariuomenės vado dovanas, o pirmasis husarų pulkas laimėjo krašto apsaugos ministro dovaną.

Jurbarke ivyko nepaprasta šventė.

— Jurbarkas. Rugpiūčio 15 d. įvyko nepaprasta šventė, kurią surengė savanoriai, šauliai, kooperatininkai, jaunieji ūkininkai ir kitos vietos organizacijos. Į šventę atvyko teisingumo ministras dr. Tamošaitis ir žemės ūkio ministras dr. Krikščiūnas. Teisingumo ministras savo kalbėje pasakė, kad Lietuva materiališkai ir morališkai ginkluojasi, kaip ir kitos šalys, bet tie mūsų ginklai nebus pavartoti nė prieš vieną kaimyną tol, kol kaimynas nepažeis Lietuvos teritorijos ir jos nepriklausomybės. Lietuva laikysis griežto nautralumo ir nė vienam netalkininkaus kare prieš kitą kaimyną, bet savo žemės neužleis be žūtbūtinės kovos niekam. Kalbėdamas apie jūrą, ministras pareiškė, kad jūrą mes visi branginsime ir ginsime nuo visų, kas kėsintųsi ją iš mūsų atimti, mus nustumti nuo jūros. Čia mes visi turime pasižadėti visomis išgalėmis, net gyvybės negailėdami, ginti jūrą. Žemės ūkio ministras pastebėjo, kad didelio pelno mūsų kraštui duoda pieno ūkis, iš kurio Lietuvos ūkininkai gauna daugiau kaip 50 mil. lt. per metus, iš kiaušinio ūkio gauna 3 per 10 mil. lt ir iš kiaulių ūkio — 70—80 mil, lt. Ragindamas ūkininkus burtis į kooperacijas, ministras užtikrino, kad tuomet ūkininkai savo gerovę dar labiau pakels. „Nesigiriant reikia pasakyti, kad esame padarę labai daug. Sukūrėme savo pramonę, turime kariuomenę, kuri pasiryžusi kiekvienu metu ginti mūsų žemę, turime daug mokyklų ir kt. vertybių. Visą tai matydami mes turime dar labiau pasiryžti, kad būtume amžinai laisvi, nepriklausomi“.

Nutaré Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnaziją perkelti į Šventąją.

Kaunas. Ministrų Taryba nutarė Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnaziją perkelti į Šventąją. Kol Šventojoje bus sudarytos gimnazijai veikti tinkamos sąlygos, gimnazijai laikinai įsteigiama Palangoje. Be to, Ministrų Taryba pavedė Susisiekimo Ministerijai 200.000 Lt Šventosios — Darbėnų geležinkelio žemės darbams užbaigti, nelaukiant sąnatos pakeitimo ir leidimo nupirkti užsienyje reikalingą geležinkeliui statyti medžiagą.

— Klaipėdos krašte vėl atsirado gyvulių snukio ir nagų ligą. Kai kurių ūkininkų gyvuliai susirgo visai arti Lietuvos pasienio. Mūsų ūkininkai srčiau Klaipėdos krašto gyvėbėsi visų atsargos priemonių, kad liga vėl nepersimestų į Lietuvą.

— Užėjus neramiems laikams, padidėjus tarptautiniam sumpimui, kiekvienam pasiūro brangi savo krašto saugumo idėja. Tiek Lietuvoje, ek ir užsienyje lietuviai suvozdo aukoti Ginklų Fondui. Gražų pavyzdį šioje srityje ūvė Prancūzijos lietuviai, ku ė nuo 1938 m. kovo mėn. li šiol bus suaukoję apie 000 frankų.

— Žemės tvarkymo Departamento duomenimis Lietuvoje dar yra 3.070 neišskirstytų kaimų, 450.000 ha ploto. Padavusių prašymus skirstyti vienkiais yra 2.400 kaimų, 000 ha žemės ploto. Šiemet visame krašte žemėtvarkos darbus vykdo per 170 matininkų. Šiemet daugiausia bus išskirstyta viensėdžiais Smergės apygardoje — 120 kaimų, 19,295 ha ploto ir Utenos apygardoje — 113 kaimų 3965 ha ploto.

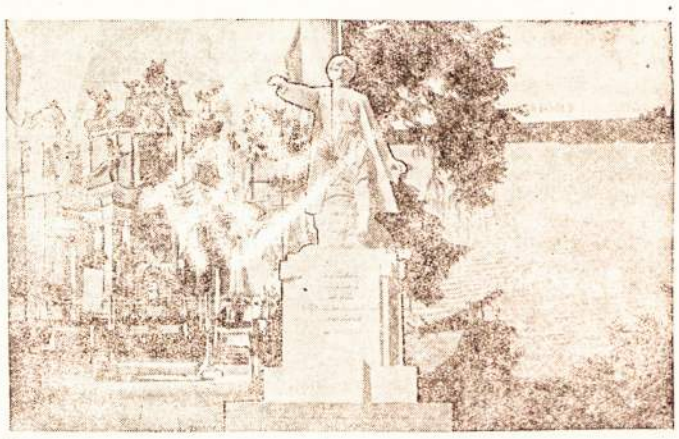

Būdingi Lietuvos vaizdai.

— Gauta žinių, kad šiomis dienomis į Lietuvą atvyksta antroji nemaža Londono lietuvių ekskursija. Pirmoji Londono lietuvių ekskursija iš 30 lietuvių Lietuvoje svečiuojasi jau apie vieną mėnesį.

— Prieš kurį laiką įsisteigusi akc. „Molio“ bendrovė ruošiasi pastatyti eternito fabriką. Pažymėtina, kad fabrike gaminamos eternito stogams dengti plytelės yra žymiai lengvesnės už čerpes. Fabrikas kainuosiąs per 700. 000 Lt.

— Suv. Kalvarija. Šiomis dienomis praėjusi didelė audra su smarkiu lietumi užnešė žemėmis nuo aplinkininių kalvų visą nedidelį ežerą, buvusį apie 1 km už miesto. Ežero vieta visiškai užpilta ir sulyginta su žeme.

— Rugpiūčio 20 d. prasideda Vokietijos Rytų mugė Karaliaučiuje, kurioje ir Lietuva dalyvauja su savo pramonės gaminiais. Parodoje išstatoma 1 Lietuvos firmų pavyzdžiai būtent: „Pienocentro“, „Maisto“, „Lietūkio“, „Sodybos“, „Ringuvos“, „Prekybos“, „Bato“, „Maščio“, „Nemuno“, „Drobės“, „Kauno Audinių“, „Marginių“, ir kt.

— Šiemet išvežta į užsienius jau daugiau kaip 91 mil. kiaušinių. Lyginant su praėjusiais metais šiemet jau išvežta 7 mil. kiaušinių daugiau kaip pernai. Per savaitę dabar išvežama po 2 mil. kiaušinių.

— Paskelbtas prekybos susitarimas su Graikija. Susitarta taikyti didžiausio palankumo principą viskam kas liečia prekybą, pramonę ir laivybą, tačiau iš didžiausio palankumo išskiriamos lengvatos, taikomos pasienio susisiekimui ir tuo, kurias Lietuva suteikė arba galėtų suteikti Latvijai ir Estijai.

— Rugpiūčio 18 d. Vilniaus traukiniu į Kauną atvyko virš 40 asmenų Vilniaus lietuvių mokytojų ekskursija, kuri Kauno stotyje buvo nuoširdžiai sutikta. Dar 8 lietuviai mokytojai iš Lydos ir Gardino apskričių laukiami atvykstant vėliau.

— Centralinio Statistikos Biūro duomenimis, natūralinis gyventojų judėjimas Lietuvoje 1939 m. sausio — birželio mėn. buvo toks: per 1939 m. birželio mėn. visoje valstybėje buvo 1,189 jungtuvės gimė — 4.396 kūdikiai, mirė — 2237 asm. ir priaugo — 2159 asm. Išviso per 1939 m. pirmus 6 mėnesius buvo 10.638 jungtuvės, gimė 28,753 kūdikiai, mirė 18.445 asm. ir priaugo 10.308 asm.

Kaunas. Praėjusiais metais Lietuvoje lankėsi du Amerikos lietuviai filmininkai — Januškevičius ir Motuzas. Šiemet atvažiavo tik vienas Januškevičius, kuris jau eilė metų verčiasi filmų biznio: kasmet atvyksta į Lietuvą, filmuoja įvairius įvykius, šventes, vaizdus ir paskui, važinėdamas po lietuvių kolonijas, tas filmas rodo Amerikos lietuviams. Šiemet Januškevičius padarė įvairiose Lietuvos vietose gana daug nusisekusių nuotraukų. Jis džiaugiasi, kad vasara buvo palanki filmuoti. Januškevičius gamina spalvuotą filmą.

Kaunas. Besiruošiant statyti pirmąjį Cemento fabriką, Skirsnemunėje, daromi papildomi esamos fabriko gamybai žaliavos išteklių tikrinimai. Kaip tikrinimai rodo, cemento fabrikui Skirsnemunėje statyti sąlygos yra visiškai geros. Įdomu tai, kad betikrinant randami nauji žaliavos išteklių klodai.

— Geležinkelių valdyba nutarė pastatyti naujas geležinkelių stotis: Sidarų, Dvarininkų, Akštiškių ir Joniškio stoties trobesius. Be to, numatoma statyti naujas stotis Tytuvėnuose, nes Tytuvėnų kurorte vasarotojų kasmet daugėja.

— Liepos mėn. eksportas siekė 17,2 mil. Lt, o importas 17,4 mil. Lt. Tuo būdu prekybos balansas jau antras mėnuo išlaiko lygsvarą. Per š. m. septynis mėn. išvežimas pasiekė 124,4 mil. Lt, o įvežimas — 110 mil. Lt ir balanso aktyvas 14,4 mil. Lt, 128,5 mil Lt, ir 9 mil. Lt.

— Klaipėda. Rytprūsių ir Klaipėdos krašto gauleiteris Erich Koch paskelbė straipsnį žurnale „Wille und Macht“ /Valia ir jėga/ kuriame rašo, kad artimiausiu laiku reikės kolonizuoti Vokietijos rytų — šiaurės pasienį — Rytprūsiuose namažiau 2 milijonus žmonių iš Reicho gilumos.

— Anglijos parlamento narių grupė, jų tarpe Mander, Vedgewood, Brenn, Cock ir kiti žada rugsėjo mėn. pradžioje apsilankyti Baltijos valstybėse, jie būsią ir Kaune bei mūsų pajūryje. Tai daugiausia tokie parlamentarai, kurie įdomaujasi Baltijos valstybėmis ir žinomi savo draugiškumu Lietuvai.

— Kainų tvarkytojo įstaigoje dabar rengiamas įsakymo projektas, kuriuo bus normuojamos butų, kambarių ir pensijų kainos kurortuose. Kadangi sezonas jau baigiasi, įsakymas įsigalios tik nuo 1940 metų ir kitamet bus užkirstas kelias lupikavimas kurortuose.

— Lenkų telegramų agentūra „Patas“ iš Klaipėdos praneša, apie planą kolonizuoti vokiečius Klaipėdos krašte. Tas planas paliesiąs 5.000 ūkių. Ta proga pabrėžiama ūkininkų lietuvių tame krašte nerimas, nes juos grąsinama nuskandinti germanizacijos bangoje.

— Išleistas įsakymas panaikinti visus Klaipėdos krašte dar užsilikusius lietuviškus parašus.

— Varšuva. „Nasz Przegląd“ praneša, kad Kauno vokiečių Kulturferbunde susektas didelis išaikvojimas. Esą keli vokiečių veikėjai pasisavinę net apie 200 tūkstančių litų.

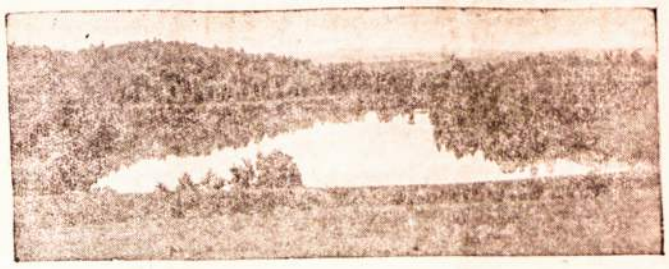

Būdingas mūsų tėvynės vaizdelis.

Tautos ūkio taryba dabar atostogauja

Kaunas. Tautos ūkio Taryba ir krašto statybos komitetas dabar atostogauja ir pradės posėdžiauti tik rugsėjo mėn. Tačiau nežiūrint į tai, dabar aptariama eilė pirmaeilių ūkiškų reikalų. Pirmoje eilėje dabar vyksta pasitarimai dėl šių metų derliaus realizavimo ir kt. Speciali komisija dabar rengia Lietuvos industrijalizacijos planą. Komisija valdininkų atlyginimui pakeisti posėdžiauja po kelis kartus į savaitę. Lietuvos Banke dažnai įvyksta svarbūs pasitarimai krašto finansų politikos ir bendrai ūkiškais klausimais. Lietuvos Banko valdybos nariai pilnameąstate dirba, niekas neatostogauja. Po ligos grįžo į banką ir direktorius drs Zaunius. Prekybos santykiams su užsieniais tirti komisija ir U. R. Miuisterijos ekonominis departamentas ruošia medžiagą.

Gargždų miestelyje kilo gaisras.

Naktį į rugpiūčio 15 d. Gargždų miestelyje kilo gaisras, per kurį ugnis sunaikino apie 250 trobesių. Gaisrą gesinti buvo atskubėjusios Klaipėdos Kretingos ir Palangos ugnegesių komandos, tačiau ir sutelktinėmis jėgomis nebebuvo įmanoma sustabdyti išsiplėtusios ugnies. Visas miestelio centras ir eilė gatvių paversti nuodegulių krūvomis. — Dar nespėjus apgesinti degančių Gargždų, kilo gaisras Rietavo miestelyje, kurį tačiau pasisekė užgesinti vietos ugnegesiams ir gyventojams. Rietave sudegė 5 gyvenami namai ir 2 tvartai.

Klaipėdoje ivyko iškilmės.

Rugpiūčio 13 d. Klaipėdoje įvyko iškilmės, per kurias 13 Klaipėdos apskrities gyventojų nacionalistų partijos veikėjų buvo įteikti pasižymėjimo ženkleliai /medaliai/. Ta proga Kreisleiteris Karšies, kalbėdamas, pabrėžė, kad visa 13 yra apdovanoti už ilgą ir sunkią kovą su lietuviškumu. — Šiomis dienomis Klaipėdoje iškilmingai pagerbta lietuvė Marija Barškienė, sulaukusi 94 m. amžiaus. Barškienė temoka tik lietuviškai kalbėti ir skaito vokietininkų leidžiama „Lietuvišką Ceitungą“, tačiau vokiečiai, ją pagerbdami ir vokiečių spauda, rašydama pagerbimo iškilmes, Barškienę vadina vokiečių moterimi ir motina, o lietuvių kalbą vadina tam tikra klaipėdiška vokiečių kalbos tarme.

— Šiaulių miesto savivaldybė pradėjo reprezentacinio viešbučio statybą. Naujasis viešbutis bus didžiausias Lietuvoje ir užims veik visą kvartalo pusę iš Pagyžių /tarp Višinskio ir Dariaus — Girėno gatvių/. Visi viešbučio įrengimai bus padaryti pagal pastutinius techniko reikalavimus. Be keliasdešimt kambarių svečiams, taip pat bus alaus baras, restoranas ir kt.

— Su Klaipėdos uostu jūrinį susisiekimą palaiko Lietuvos Baltijos Loydo laivai „Panevėžys“, „Kaunas“, „Šiauliai“, „Marijampolė“, „Kretinga“ ir „Utena“, kurie yra perregistruoti į Šventosios uostą ir plaukioja po Lietuvos vėliava, taip pat du „Sandėlio“ bendrovės laivai „Nida“ ir „Venta“, kurie plaukioja po Lietuvos vėliava, bet dar nėra perregistruoti į Šventosios uostą. — Taip pat į Klaipėdą atplaukia Lietuvos Nemuno laivai, kurie atvelka baidokus iš Kauno ir gabena prekes vidaus vandens keliais.

— Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos, Klaipėdoje buvo likę mūsų pasienio policijos laivai „Šaulys“, „Aitvaras“, „Žaibas“ ir kt. Tie laivai išgauti tik dabar ir jau išgabenti į Kauną. Įdomu, kad tiems laivams Klaipėdoje nebuvo galima gauti gazolino — jo reikėjo atgabenti iš Kretingos. Taip pat grąžintas ir kitas pasienio laivas — jūros apsaugos turtas, likęs Klaipėdoje su kitais laivais. Grąžintas ir vienas kuteris, kuris pernai buvo pasienio policijos suimtas jūroje su kontrabanda. Šis kuteris dabar nuvežtas į Šventosios uostą.

— Rugpiūčio 16 d. Klaipėdoje prasidėjo naujokų ėmimas į Vokietijos kariuomenę. Imami vyrai, gimę nuo 1906 iki 1920 metų imtinai. Į Vokiečių kariuomenę imami ir visi tie, kurie jau yra atitarnavę Lietuvos kariuomenėje. Pažymėtina, kad dabar imami į kariuomenę ir tokie klaipėdiečiai, kurie Lietuvos kariuomenėje nebuvo paimti dėl menkos sveikatos, fizinio trūkumo ir kt.

— Pagėgių apskrityje įvyko trys dideli gaisrai, kurie sunaikino stambių ūkių visus trobesius ir derlių. Gaisro priežastys neišaiškintos.

* * *

TIK „LIETUVĮ“ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS.

Garimpierio V. Merkevičiaus grupė jau Matto Grosso.

(Laiškas iš garimpų).

Pagaliau po kelių mėnesių įtemptos, vargingos ir pavojingos kelionės Vlado Merkevičiaus grupė pasiekė garimpų miestelį Affonso. Jis mums rašo: „Šią vietą pasiekėme su 3 milreisais kišenėje, orei kėjo pradėti darbas visai laukiniame krašte, tad pradėjome pardavinėti kas dar liko ir kas mažiau reikalinga. Pirmiausia auka buvo mūsų vargšas luotelis, kuris mus sąžiningai, nors su kančiomis, yrė prieš vandenį didžiule upe virš pusantro tūkstančio kilometrų. Tai kelias, kurio už jokius pinigus nesiimtume kartoti — ginkis nuo milijardais puolančių uodų, saugokis jacarė, žiūrėk kad nepakartotų savo drąsaus šuolio baisioji onça, visą laiką budėk prie vairo, kad nepatektum 2 klm. pločio Paranos upės srovėn, tada jau „amen', Naktį — nakvynė pelkėtame krante. Uodai gauna laisvę, nejauti jau sutinusių rankų ir veido, įtemptai seki bet kokį miške šlamesį, o gal indėnai, o gal galingoji onça, o gal dievai žino kas, nekartą bėgome iš savo nakvynės vietos vos pradėjus stovyklavimą. Tuo labiau nesaugūs jautėmės, kad mūsų ginklai vieni juokai. Dažnai visai nemigę traukėme vis aukštyn ir aukštyn nežinomybėn. Bet svarbu, kad atvykome sėkmingai, nors ir be pinigų, bet atsirado daug prietelių, kurie pasišovė mums padėti. Žinoma, šį malonų pasiūlymą mielai priėmėm. Kiek teko patirti, manau, kad ateitis šypsosis, už „klapatus" apmokės, nes šios vietos deimantingos, vietiniai garimpieriai, nors ir menki, bet randa pakankamai. Užtikome tas vietas, kur garsusis garimpierius lietuvis João do Matto /Miško Jonas/ dirbo /gal ir mums laimužė bus taip palanki/.

Įsikūrėme. Pasistatėme jau ir rančą. Prisijaukinome vieną jau šiek tiek civilizuotą indėną, kartu su juo ir gyvename. Šis laukinis mums nepaprastai naudingas ir nepamainomas, nes turi uoslę ir klausą geresnę negu geriausias medžioklinis šuo. Iš kiša galvą iš rančo, pauosto ir pasakys kelių kilometrų spinduliu kas darosi, kiekvieną džiunglių garselį, iš menkiausio šlamėsio pasakys, koks čia žvėris ar paukštis. Be to, jo buvimas mus apsaugo nuo indėnų puolimo. Pavojingiausia, tai onços, kurių puolimo, kaip ir indėnų slinkimo, nejausi. Affonso miestelis nakties metu pilnas onçų. Jos išpiauna visus smulkesniuosius gyvulius. Gražus dalykas atsitiko su mūsų kaimynu garimpieriu: kad galėtų ramiau miegoti nakties metu savo šunį prisirišo prie kojos kad šis puolamas pakeltų miegantįjį. Rytmetį atsikėlęs vietoje šuns terado pririštą ant virvelės tik jo galvą. Vargšas garimpierius dabar savo draugų pajuokos negali pakelti.

Blogiau su maistu. Mintame paukštiena, daugiausia papūgų. Vaisių taip pat iki valiai, bet duonos, tos duonos niekur negausi ir pauostyti.

Vos pradėję darbą jau radome porą deimantukų, tai pradžiai ir įsikūrimui pinigų bus pakankamai. Galėsiu ir daugiau parašinėti. Perduokit linkėjimus visiems prieteliams, lithuaniečiams, p. Karpavičiui. Rašykite kas galit. Pasiilgau pasaulio. Kas girdėti Europoje. Tėvynėje? Iki pasimatymo."

Vladas Merkevičius.

Šiais neramiais laikais šalia knygos būtina ir šautuvas pažinti.

PROF. V. BACEVIČIUS LANKĖSI „LIETUVIO" REDAKCIJOJE.

Rugpiūčio 29 dieną pianistas Prof. Vytautas Bacevičius lankėsi „Lietuvio" redakcijoje. Ponas Profesorius redakcijoje maloniai pasikalbėjo apie valandą laiko. Ta pačia proga p. Prof. V. Bacevičius aplankė ir Vysk. M. Valančiaus mokyklą. Taip pat žada aplankyti ir kitas S. Paulo lietuvių mokyklas

PROF. V. BACEVIČIAUS KONCERTAS ĮVYKS SANTA ANNA TEATRE RUGSĖJO 13 DIENĄ.

Kadangi teatre visos vietos numeruotos, tai patariama bilietus įsigyti iš anksto, nes tik tokiu būdu galima bus pasirinkti geresnes vietas.

„LIETUVIO" BENDRADARBIŲ ŽINIAI.

Jau buvome paskelbę, kad ruošiamas spaudai «Lietuvio» kalendorius 1940 metams. Tai gi, prašome visų «Lietuvio» bendradarbių, kurie pažadėjo kalendoriui parašyti straipsnių ir šiaip raštų, paskubinti savo pažadus išpildyti ir pristatyti medžiagą redakcijai.

LIETUVIAI PREKYBININKAI IR BIZNIERIAI. PASISKELBKITE „LIETUVIO" KALENDORIUJE 1940 METAMS!

Jau ruošiamas spaudai „Lietuvio" kalendorius 1940 metams Todėl visi lietuviai biznieriai, krautuvininkai, įvairių įmonių ir dirbtuvių, savininkai kviečiami jau dabar, iš anksto pasiskelbti «Lietuvio» kalendoriuje. Lietuviams skelbimų kainos labai prieinamos ir žymiai papigintos, Atminkite kad pasiskelbę „Lietuvio" kalendoriuje pakelsite savo biznį ir daug uždirbsite, nes „Lietuvio" kalendorius bus dvigubai didesnis už šių metų kalendorių. Taip pat 1940 m. kalendoriaus bus daugiau atspausdinta. Kalendorių skaitys visa Brazilijos lietuvių kolonija, todėl jame paskelbti skelbimai duos labai didelius rezultatus.

Dėl smulkesnių informacijų skelbimų reikalu galima kreiptis tiesioginiai į „Lietuvio" redakciją darbo valandomis. Galima teirautis ir telefonu 4-3925.

REMIA MŪSŲ LAIKRAŠTĮ.

Labai džiugu pažymėti, kad mūsų laikraščio skaitytojai ir bičiuliai nuoširdžiai atjaučia sunkų lietuviškos spaudos darbą čia išeivijoje. Mūsų skaitytojai ne tik čia Brazilijoje, bet ir Argentinoje, Urugvajuje ir kitose šalyse gyvai susirūpino laikraščio būkle. Visi deda pastangas kad «Lietuvis» ir toliau eitų du kart į savaitę, kad nuolat augtų ir stiprėtų. Net ir užsieniuose gyvenantieji «Lietuvio» skaitytojai atsiunčia aukų su nuoširdžiais ir gražiais linkėjimais.

Šiomis dienomis gavome iš keletos mūsų skaitytojų aukų iš Argentinos, Kanados ir Urugvajaus. Taip pat gauta aukų ir iš kelių provincijoje bei S. Paulo mieste gyvenančių skaitytojų. Visiems aukavusiems nuoširdžiai dėkojame Aukotojų sąrašą skelbiame atskirai.

PROF. V. BACEVICIUS KONCERTUOS IR RIO DE JANEIRO.

Teko patirti, kad prof. V. Bacevičius apie rugsėjo 10 d koncertuos Rio de Janeiro mieste. Taigi, pirmas garsaus mūsų pianisto koncertas Brazilijoje bus Rio de Janeiro. Tuo tarpu dar nežinoma tiksli to koncerto data.

S. Paulo mieste p. prof. V. Bacevičiaus koncertas įvyks rugsėjo 13 dieną Sant'Anna teatre.

J. MACKUS IŠVYKO APŽIŪRĖTI ŽEMIŲ.

Mūsų laikraščio skaitytojas ir korespondentas iš Frigorifico Anglo p. J. Mackus šiomis dienomis išvyko į São Miguel de Archanjo apžiūrėti to miestelio apylinkėse esančių estado valdžios žemių. J. Mackus nori pasitraukti iš sunkaus darbo skerdyklose ir mano įsikurti žemės ūkyje. Grįžęs jis pažadėjo parašyti „Lietuviui" apie minėtų apylinkių žemės ir vietos tinkamumą lietuvių kolonizacijai.

DŽIUGINANTI ŽINIA.

Prieš atiduodami spaudai laikraštį gavome pranešimą, kad Teisingumo Ministerija davė leidimą „Lietuvio" kalendoriaus 1940 metams išleidimui. Pristačius šį leidimą Santos uosto muitinei, Muitinės Inspektorius sutiko leisti spausdinti „Lietuvio" kalendorių ant užsieninio popieriaus, kuris yra įleidžiamas Teisingumo Ministerijoje užregistruotiems ir turintiems atatinkamus leidimus laikraščiams.

Kadangi užsieninis popieris yra daug geresnis ir daug pigesnis už vietinį, tai „Lietuvis" gavęs leidimą spausdinti ir kalendorių ant užsieninio popieriaus tuo sutaupys kelis šimtus milreisų. Tokiu būdu kalendorių galima bus išleisti tikrai didelį ir gražų.

* * *

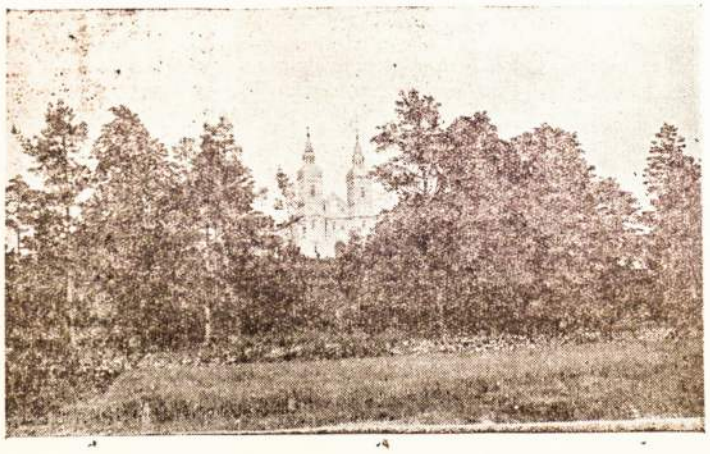

Iš Tėvynės Lietuvos gražiųjų miestelių...

Inkų auksas.

Visos inkų dvasios atbunda iš savo šimtmetinio miego vienišuose Peru aukso urvuose, nes ten nori prasiskverbti turtų ieškotojai prie pavyzdingai jų saugojamų brangenybių.

Nors jau seniai žinomas paslaptingas inkų tiestas kelias, einąs į 5200 m aukštumą, betarpiai priklausančią Andams, šalia kurio (netoli Eksamarkos) turi būti inkų aukso kasyklų dirbtuvės, tačiau joki tyrinėjimai paslapties neatidengė. Nuo ispanų Pizzaro laikų, kai tas puolęs inkų valstybę tikėjosi pagrobsiąs pasakiškas Atazumos (karaliaus) turtus, auksas, dėl kurio buvo pralieta tiek daug nekaltai kankinamų inkų kraujo (jie baltiesiams neišdavė aukso paslėpimo vietos) dar ir dabar neatrastas — taip gudriai jis paslėptas.

Kelią į minėtą kalnyną apsunkina aukštumų neprieinamumas. Baltieji, išdrįsę žengti į Andus, turi būti užsigrūdinę kūnu ir dvasia: nuvargusios kojos ar mažiausias suabejojimas dažnai gali pražudyti. Susirgti aukštumose yra taip pat didelis pavojus. Ir, apskritai, drąsuosius visur tykoja mirtis. Kad būtų galima kvėpuoti retu oru yra nustatyta valgyti žalias kepenis, bet dažnai ši maisto dieta į kvėpavimo organus reikiamos įtakos nepadaro, vietiniai gyventojai naudodamiesi koka riešutais, į aukštumas kopia be didesnio pavojaus savo gyvybei.

Prieš metus kalnus perėjo du amerikiečiai, surasdami vietą, kur tonoj žemių yra apie 50 gramų aukso (kitose žemės vietose jo terandama vos mažos dalelės). Tuoj laivais buvo atgabenta įvairios mašinos ir statybinė medžiaga. Neilgai laukus ten stovėjo didžiulė įmonė, kurioje dirbo šimtai inžinierių ir tūkstančiai laimės ieškotojų. Šalia įmonės pastatų buvo pastatytas puikus poilsio namas, kuriame po baisiai varginančio darbo galima atsilsėti ir atsigauti. Kalnų šūnės sujungtos kabamaisiais tiltais, po kuriais esti pilnetą šimtų metrų gilumo rinčios daubos. Įmonės darymo iškilmės buvo labai nios ir sutraukė labai žmonių, bet nuo to laiko kokių žinių — išskyrus gryžusiųjų iš ten darbininkų pasakojimus — įmonė apie ko teikti. Vieni kalba, ten labai daug aukso, priešingai — esą įmonė bankrutuos, dar kiti apie baisias darbininkų bo sąlygas. Bet dabar niai iš tensugrįžo vienas bininkas, kuris viską ir pasakojo.

Ši įmonė yra vienintelė saulyje, nes randasi 4300 aukštumoj. Iki šiandien siems mįslė, kaip galėjo kai retame ore dirbti paslėptų turtus, nes ir naudojantis visais techniš išradimais, oro sąlygos didelė kliūtis. Gal inkai dalyke buvo sumanesni mūsų laikų mokslininkai, jie sugebėjo nugaléti kl ir savo darbą atlikti. dabartines dirbtuves priimta daugiau baltųjų vos liūdnos išdavos: iš inžinierių ir darbininkų miré per pirmuosius du nesius. Po to likusieji vietą apleido nes čia gręsė baisi kankinimo reto oro) mirtis. Savini nesuvokė kokių reikia gr tis priemonių, kad pašal mirties pavojų. Buvo sutr pintas darbo laikas ir pa tas atlyginimas. Bet ką kia kalnų dirbtuvė, — ten li būti visas pasaulio auk — jei žmonės per silpni imti įrankius ir geltonąjį talą iškasti. Pagaliau pad taip pablogėjo, kad darbo kas per dieną buvo sumaž tas iki 4 val. Galiausiai liko tik saujelė drąsuol kurie atsidavė mirtimi ši jančios vietos likimui. buvo tikrai ryžtingi ir m paniekinę vyrai, nes gryžu čių skaičius nuolat mažė nors daugelis suvilioti bra gaus užmokesčio ten atei vo. Jie visi tapo aukšta aukomis. Darbo laikas buv dar viena val. numuštas. dirbta tik 3 val. ir buvo m kama 100 litų, bet veik naujieji atėjusieji darbinink po 30 min. darbo turėjo mesti: jie kraujavo per ir ausis ir norint išgelbėt gyvybes, reikėjo ko skubiausiai vežti žemyn. Aukšta triunfuoja! Jos — nenugalimos!

Po šitokių nepasiseki aukso ieškojimas buvo grindiniai pertvarkytas, žveigiant į patyrimą. Pra kopimą į kalnus darbinink ir inžinieriai buvo pratau gyventi vis retesniam o kol buvo prieita aukšta retumo. Tik tada jie buvo siųsti į darbą. Po keturių vaičių juos vėl pakeitė naujai Atostogas visi darbininka praleidžia įmonės kurim kuris pastatytas žymiai miau. Nežiūrint šitokių darb salygų, nenormalus iš padidėjimas išsilygina ir p nas toks didelis, kad ir toliau puikiai veikia.

V. D.

Lietuvos skautų palapinių miestas.

Paieškojimas.

Ieškomas Antanas Krasauskas, kuris į Braziliją atvyko 1929 m.

Kas žino Antano Krasauskas gyvenamosios vietos adresą arba apie jo likimą, malonokite pranešti Lietuvos Konsulatui šiuo adresu: São Paulo rua Aureliano Coutinho, 8[illegible]

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasy vertimas tik 9$800

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-0226 S. Paulo.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

RUA DIREITA PORTO GERAL 12 sob. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 kukšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DETHIMĖ

Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255

110$000 Svetimšalių registracija su „carteira de identidade", modelo 19 su gyv. vietos atestatu.

Daro dokumentų vertimus į interiora, prisiunčiant notarius išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PERTURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos principus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.i Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 ik 5 v. v

KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Naujausia lietuviška siuvykla mūsų kolonijoj. Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir siuvamai mūsų siuvykloje pigiau, kaip kitur. Taip pat turime gatavų rūbų ir kelnių vilnonės d žiagos po 38$ vilnonės — 18$000 kitos medžiagos kelnės nuo 6$500.

Didelis pasirinkimas gatav ūdarbinių rūbų.

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS siuvykla „KAUNAS", Rua Duque de Caxias Nr. 40 S. Paulo (prie Sorocabano st.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Verta iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, liūdijimus ir t. t.

Verta įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Charutus ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

SIFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3° and. Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

DĖL SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJOS IR „KADERNETU".

Einant įstatymu N° 3010 visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai vyrai ir moterys nuo 18 iki 60 amžiaus iki šių metų gruodžio 22 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti „carteira de identidade para estrangeiro modelo 19".

TAUTIEČIAI, neatidėliokite daugiau laiko ir pasiskubinkite dabar tuojau užsiregistruoti ir išsiimti „kadernetą".

„Kaderneta" su registracija, pasų vertimais ir visais kitais reikalingais dokumentais kainuoja tik

70$000.

Interesantui reikalinga tik išsiimti „atestado de residencia" iš vietinės policijos deligacijos.

Neikite kitur pirma nepasiteiravę pas mus. Kreipiantis pas mus nesugaišite laiko ir sutaupysite pinigus.

Taip pat išrūpiname įvažiavimo liudymus (certidão da policia maritima) iš Santos ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos, „kadernetų", vertimų, prašymų reikalais kreiptis į

„Lietuvio" redakcija, rua Bandeirantes 474 Caixa Postal 1674 tel. 4-3925 ir į Agencia Ralickas rua dos Gusmões nr. 324.

Galima kreiptis ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. į "Lietuvio" redakciją galima kreiptis vakarais nuo 7 iki 9 val. trečiadieniais ir penktadieniais.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Paulyj, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelana, arba sidab ru.—Darbas garantuotas Trau kia dantis be skausmo už 5$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš otografijų naujas.

ARTHUR SCMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siuvykla „Estan"

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUIKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SĄŽININGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Šį siūvykla atidarė skyriųant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Lietuviška Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus. Lietuviams nuolaida. Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194 TEL. 4-3453

PASU, METRXIKU IR DOKUMENTU VERTIMAI TIK 8$800

Priimami vertimui is ivairiausiu kalbu pasai, metrikai ir kiti ivariu rusiu dokumentai.

Siunciami vertimai ir i provincija. Kas gyvena provincijoje ir nori pasidaryti paso ar dokumento vertima, turi registruotu siuntiniu atsiusti pasa ar dokumenta, ir 13$500 pinigais uz dokumento vertima, jo patvirtinima pas notara ir uz persiuntimo islaidos.

Isversta ir pavtirtinta, vertima, siunciame atgal registrutu siuntiniu.

Vertimu reikalais kreipti ir pinigus siusti siuo adresu: "LIETUVIS" RUA BANDEIRANTES, 474 - CAIXA POSTAL 1764 — S. PAULO.

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-0715

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIPE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoju motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų irnaujų motociklų pasirinkimas. Kainos įabai pigios. Užeikite ir sitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stamą bią nuolaidą.

Lietuvių Dėmesiui

SIUVYKLA

„RŪBAS"

Siuvami rūbai sulig naujausia mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. r sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokęstį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mir kų,kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIŪVYKLA

„VILNIUS"

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIŪVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras:	Skyrius:
Rua da Mooca, 3027. Tel. 2-8854	Pr. Julio Mesquita 60. Tel. 4-5015

Pats žinok ir kitam pasakyk, kad „Lietuvis"

vienintėlis lietuviškas laikraštis Pietų Ameri koje. kuris duoda daugiausia domių žinių ir visuomet rašo teisybę.

Laivokortės i Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išeivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO

E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceicão prie pat Luz st

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbama lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

SKAITYK IR

PLATIN

„LIETUV "

Gerai pelnysi tip

paskelbes savo bizni

"Lietuvio" skyltyse

Aukos laikraščio „Lietuvio“ reikalams.

Br. Savickas	42$000
M. Puzinaitė	20$000
J. Jakutis	20$000
L. Medinskas	25$000
M. Slapšienė	20$000
Ig. Kraujalis	16$000
O. Dabkiutė	15$000
J. Krivinskas	10$000
St. Šukys	10$000
K. Palubinskas	9$000
J. Pakarklis	6$000
V. Jakubkienė	5$000
V. Kniukšta	5$000

Visiems aukojusiems nuo širdžiai dėkojame.

„Lietuvio“ redakcija ir Administracija.

Mirė „Lietuvio“ skaitytojas.

Šiomis dienomis gavome žinią, kad mirė senas „Lietuvio“ skaitytojas Juozas Vasiliauskas.

Juozas Vasiliauskas gyveno šiaurės Paranos estade.

Šia proga reiškiame gilią užuojautą mirusiojo šeimai bei giminėms.

— Naujausios žinios praneša, kad Sovietų Aukščiausioji Taryba patvirtino Vokietijos—Sovietų Rusijos nepuolimo sutartį.

ŽEMĖS SKLYPAS IŠSIMOKĖJIMUI.

Parduodamas išsimokėjimui žemės sklypas labai geroj vietoj, beveik prie pat Largo Villa Zelina ties bažnyčia.

Plačiau sužinoti galima p. Baužio krautuvėje Villa Zelinoj, arba ant Praça Julho Mesquita, 44.

/Pabaiga iš 2 psl./

tanija N. Zelandijos atžvilgiu į savo krašto neapgyventas sritis, jeigu nenorime jų nustoti. Brazilai privalo sakyti tą patį; „Privalome patys užimti mūsų žemes, jei norime išvengti kad kiti jas mums pagrobtų“.

Aš manau, kad Brazilijai nėra pagrindo bijoti greito užpuolimo kokios nors svetimos valstybės, net tr Japonijos, turint viduje stiprų režimą. Tačiau jokiu būdu negalime užmiršti tą pavojų, kurie gali kilti iš vidaus, iš didelių čia gyvenančių svetimšalių kolonijų, jei derlingi Brazilijos plotai ilgai stūksos nieko neapgyventi.

PRAŠOMI ATSILANKYTI

į Agencia Ralickas, rua dos Gusmões, nr. 324, atsiimti „Carteira de Identidade para Estrangeiro, modelo 19“ šie asmenys:

Jão Tyla
Povilas Belickas
Jonas Vitonis
Stasys Petnys
Vladas Kliauga
João Lašaitis
João Musteikis
Marijona Jakiunas
Petras Baltušis
Pranas Kubilius
Leonora Kubilius
Kazys Janulevicius
Antonio Kropas
Antanas Semaška
Aleksandra Koreivo (Lietuvos rusė).
Pranas Šukys
Balys Skuja
Česlovas Jakiunas
Juozas Klišys
Gustavo Izokaitis
Casimiro Raščikevičius
Antonio Paunksmis
Liudas Jurevičius
Eduardo Zablockas
Jonas Kralikas
Petras Jabloveckas
Vitoldas Klimanskas
Pedro Paunksmis
Emilia Baltušis
Stasys Bendžius
Stanislova Peleckaitė
Morta Jasiulaitė

ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPAČANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat įvairius leidimus iš estado ir municipinių įstaigų, rašo įvairius prašymus, išrūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, išgauna pasams vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMSALIŲLEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMÃOS

Raštinė: Rua Lib. Badaró, 314 Sobreloja-sala 6 tel. 2-6974

Šoferių mokykla: Av. Rangel Pestana, 1010.

Galite gauti papigintomis kainomis

Įvairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų dainų, eilėraščių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų plokštelių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Dariaus — Girėno ir kitokių paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais ir lietuvišku vyčiu. Jie jums primins, kad esate lietuviai. Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir raštu laiškais. Rašant laišką reikia pridėti atsakymui pašto ženklą už 400 reisų. Kreiptis asmeniškai ar rašyti: „LIETUVIS„ RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ

moderniškais ir luksusiniais autobusais. Autobusai puikiausiai įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radio, baras ir t. t.

Pakeliui sustoja Taubatė, Guarantingueta, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65$000. Į ten ir atgal 110$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 v. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties) Tel. 5-7795 S. Paulo.

Rio: Av. Rio Branco, 9 3º andar sala 338 Tel. 23-2858.

Pianisto-Virtuozo Prof. Vit. Bacevičiaus koncertas

Pranešame São Paulo lietuvių visuomenės žiniai, kad žymaus Lietuvos pianisto — virtuozo vienintėlis KONCERTAS įvyks rugsėjo 13 dieną, 9 val. vakaro SANT'ANNA TEATRE.

Visi São Paulo ir apylinkių lietuviai kviečiami šiame koncerte skaitlingai dalyvauti.

Koncerto Programa

I.

Cesar Franck — Prelude, Fugue et Variation
Fr. Chopin — Ballade As-dur
„ — Valse As-dur
S. Rachmaninow — Melodie
Aibeniz — Prelude g-moll

II.

A. Tcherepnin — Petite Suite:
„ a) Marche
„ b) Chant sans paroles
„ c) Berceuse
„ d) Scherzo
„ e) Badinage
„ f) Humoresque

K. Čiurlionis — Prelude f-moll
J. Gruodis — Danza lituana
V. Bacevičius — Méditation, op. 29
„ — Capriccio, op. 28
„ — Etude No. 2, op. 19
Dohnanyi — Capriccio

Bilėtų kainos pradedant nuo 3$500. Įsigykite bilietus iš anksto. Bilietų jau dabar galima gauti „Lietuvio“ redakcijoje, rua Bandeirantes, 474 ir São Paulo lietuvių mokyklose.

Labai svarbus pranešimas.

Šiuo pranešame visuomenės žiniai, kad visų lietuviškųjų organizacijų nariams bei neturtingiems darbininkams «Lietuvio» redakcija PARUOŠIA VISUS DOKUMENTUS SVETIMŠALIO PASO (CARTEIRA DE IDENTIDADE) IŠGAVIMUI PAPIGINTAI IR IŠSIMOKĖJIMUI KIEKVIENAM PRIEINAMOMIS SĄLYGOMIS.

Taip pat, kas neturi užsienio paso, išrūpiname atestatus iš Santos ir Rio de Janeiro uosto policijos, neimdami už darbą jokio atlyginimo. Norintiems tokį atestatą išgauti visai nereikalinga važiuoti į Santos ar į Rio. Viską mes parūpiname be jokio vargo ir bereikalingų išlaidų.

Visas informacijas legalizacijos, registracijos ir kitais reikalais teikiame veltui.

VISI INTERIORE GYVENANTIEJI LIETUVIAI, kurie nori išsiimti „carteira de identidade modelo 19“ /svetimšalio pasą/ privalo asmeniškai atvykti į São Paulo ir atsivežti Lietuvos užsienio pasą bei gyv vietos atestatą /atestado de residencia/, kurį išduoda vietinės policijos deligacija.

Smulkesnes informacijas visais reikalais provincijoje gyvenantiems lietuviams teikiame ir raštu.

Visas informacijas legalizacijos, registracijos ir kitais reikalais teikiame veltui. Todėl prieš darydami betkokius dokumentus užeikite pirma pasitarti į «Lietuvio» redakciją, kur gausite visas reikalingas informacijas, sutaupysite laiką ir neišleisite be reikalo sunkiai uždirbtų pinigų.

Kreiptis galima kasdien nuo 9 iki 6 val. vakaro. Antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais taip pat ir vakarais nuo 7 iki 9 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

«Lietuvis» rua Bandeirantes 474 /Bom Retiro/.

VIETINEI STAMBIAI FIRMAI REIKALINGI

2 PRITYRĘ BIZNIERIAI IR 2 PANELĖS SIUVĖJOS

pardavimai labai lengvomis sąlygomis vyriškų bei moteriškų rūbų, avalynės, baltinių ir kitų reikmenų. Kreiptis nuo 9 1/2 iki 11 1/2 val. prieš piet į „Bolsa“, rua Libero Badaró, 94 6º andar.

«LIETUVIS» PARDUODAMAS IRSANTO ANDRĖ STOTYJE.

Pranešame lietuvių visuomenės žiniai, kad nuo rugpiūčio mėnesio pradžios „Lietuvis“ atskirais numeriais parduodamas ir Santo Andrė stoties laikraščių kioske.

* * *

BARAS IR RESTORANAS

„Leão“

Av. S. João, 284 (prie Centralinio Pašto) Tel. 4-4458

Puiki virtuvė. Šilti valgiai bet kokią valandą. Kainos labai pigios.

Canja especial 1$500

Brhāma Chops.

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patarnavimą. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimoje arba komercijoje? Turite kokių nepasisekimų, kurie jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžinti savo draugystėn asmenį, kuris nuo jūsų atsiskyręs? Norite pašalinti bile kokią blogybę? Norite turėti geros kloties darbe? Yra kitokių nenugalimų kliūčių? Negaišdami kreipkitės į Mme. Sedefa, kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua Lavapés, 262, bondė ir omnibusai prie durų. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniais taip pat.

Aplankykite, kad įsitikintumėte

Consulta 5$000.

* * *

Dainos mėg[illegible] žiniai.

Nuo rugpiūčio, 15 d. [illegible] ties» S-gos choras, po [illegible] pos pertraukos vėl pradėjo veikti.

Chorą veda p. K. G[illegible] čius. Bandymai daro[illegible] kart savaitėje; trečiadieniais ir penktadieniais nuo [illegible] vak. rua Bandeirantes [illegible]

Todėl visi jaunuoliai [illegible] lintieji lietuvišką dainą [illegible] čiami atsilankyti į šiuo[illegible] dymus, kad likti nuo[illegible] choristais.

Valdyb[illegible]

GERBIAMIEJI SKAITY[illegible]

Prašome visų mūsų [illegible] čio skaitytojų, kurie [illegible] neatsilyginę už „Li[illegible] prenumeratą, pasiskub[illegible] limai greičiau atsilygin[illegible] taruoju metu turime ne[illegible] tai daug išlaidų, todėl [illegible] labai reikalingi pinigai [illegible] kraščio skolon toliau [illegible] ti negalime. Kas neatsi[illegible] iki šio mėnesio pabai[illegible] ba nepraneš žodžiu ar [illegible] kada galės atsilyginti, [illegible] priversti laikraščio siun[illegible] mą sulaikyti.

Ta pačia proga pra[illegible] siunčian. pinigus visada [illegible] suoti taip: „LIETUVIS“ [illegible] XA POSTAL 1674 S. P[illegible]

Administracij[illegible]

* * *

„Lietuvio“ skaity[illegible] žiniai.

Visi skaitytojai, kurie [illegible] gauti antradienio ir šeš[illegible] nio «Lietuvio» laidas [illegible] prašome prisiųsti 1$00[illegible] ženklais persiuntimo [illegible] doms padengti iki Nau[illegible] tų. Tiems skaitytojams [illegible] dar neprisiuntė pašto [illegible] sumoje 1$000, siunčia[illegible] abi «Lietuvio» laidai [illegible]

* * *

MEDŽIO APDIRB[illegible]

DIRBTUV[illegible]

Medžio apdirbimas, [illegible] durys, baldai, namų įreng[illegible] ir k. Lietuviams didė[illegible] laida. Kainos prieinam[illegible] žingas patarnavimas.

VILA PRUDENTE, RU[illegible] PACHECO, 90-a. Tel. [illegible]

NORITE PASIKVIESTI IŠ LIETUVOS SAVO GIMINES AR ŠEIMOS NARIUS?

Paruošiame visus reikalingus dokumentus giminių bei šeimos narių (tėvų, vaikų, vyro ar žmonos bei brolių ir seserų) parsikvietimui iš Lietuvos. Dokumentai paruošiami greitai, sąžiningai ir be didelių išlaidų.

Kvietimų dokumentus paruošiame mieste ir interiore (provincijoje) gyvenančių lietuvių giminėms bei šeimos nariams. Visas tuo reikalu informacijas žodžiu bei raštu teikiame nemokamai. Norint gauti atsakymas raštu reikia pridėti pašto ženklas už 400 reisų.

NORĖDAMI PAKSIKVIESTI IS LIETUVOS SAVO GIMINES AR SEIMOS NARIUS DĖL INFORMACIJU KREIPKITĖS TIESIOGINIAI I „LIETUVIO“ REDAKCIJA, Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925. Laiškus rašyti: „Lietuvis“ caixa postal 1764 S. Paulo.

MŪSŲ LAIKRAŠČIO ĮGALIOTINIAI PIETŲ AMERIKOJE

Pranešame lietuvių išeivių visuomenės žiniai, kad įvairiose lietuvių kolonijose Pietų Amerikoje yra «Lietuvio» įgaliotiniai, kurie įgalioti priimti laikraščio prenumeratas, aukas, platinti laikraštį ir t. t. Čia žemiau dedame tų įgaliotinių pavardes ir adresus:

BRAZILIJOJ

RIO DE JANEIRO: Jonas Ramanauskas, rua Bella Nr. 130. Atskirais numeriais laikraštį nusipirkti ir užsiprenumeruoti taip pat galima «Vilnies» S-goje, rua Senador Dantes, 121 ir pas J. Adamavičių, Praça Cond. Paulo de Frontim, 32.

S. PAULO: Lietuvių mokyklose Mokoje, Vila Beloje ir Parque das Nações [illegible] mok. St. Jurevičių. Pas p. H. Vagnerį J. Frizzo bankiniuose namuose, rua Maua [illegible] Pas J. Baužį Vila Zelinoje (prie pat lietuvių bažnyčios). Be čia paskelbtų vietų [illegible] kraštis pavieniais numeriais parduodamas pas atskirus platintojus, įvairiuose laikraščių kioskuose ir «Lietuvio» redakcijoje, rua Bandeirantes, 474.

ARGENTINOJE

BUENOS AIRESE: Antanas Vilutis, calle Cerrito, 1493 (Lietuvos Pasiuntinybė)
BERISSO: Vincas Stundžia c. Napoles ir Lisbóa kampas (Lietuvių mokykla)
Stasys Bigužas c. Nueva York, 4707.

URUGVAJUJE

MONTEVIDEO: Br. Savickas c. Rio de Janeiro, 87 (liet. mokykl.) ir St. Šukys c. calle Portugal, 4006 V. del Cerro.

Visi norintieji užsiprenumeruoti laikraštį, nusipirkti pavieniais numeriais [illegible] gauti kokių nors informacijų, gali kreiptis pas aukščiau išvardintus mūsų įgaliotinius kam kur arčiau ir patogiau.

«LIETUVIO» ADMINISTRACIJA.